

Congresul Autorităților Locale din Moldova
Str. Columna, 106A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Telefax: + (373 22)22-35-29, e-mail: info@calm.md web: www.calm.md

Președintelui Republicii Moldova
Președintelui Parlamentului Republicii Moldova
Prim-ministrului și Guvernului Republicii Moldova
Deputaților în Parlamentul Republicii Moldova
Reprezentanților misiunilor diplomatice cu sediul în Republica Moldova
Partenerilor de dezvoltare a Republicii Moldova
Mass-media și societatea civilă din Republica Moldova

DECLARAȚIA CALM

SĂ NU RATĂM ȘANSA DE SCHIMBARE LA FAȚĂ A SATELOR ȘI ORAȘELOR DIN REPUBLICA MOLDOVA!

Fiind conștienți de răspunderea pe care o purtăm față de cetățenii Republicii Moldova, care așteaptă ca autoritățile pe care le aleg să dispună de instrumente și resurse corespunzătoare pentru îndeplinirea în mod corespunzător a obligațiilor sale legale;

Luând în considerație angajamentele exprese și deja scadente ale Republicii Moldova pe plan intern și extern prevăzute în: Carta Europeană a Autonomiei Locale, Recomandările Congresului Autorităților Locale și Regionale ale Consiliului Europei din 22.03.2012, Legea privind aprobarea Strategiei Naționale de Descentralizare și Planul de acțiuni (prelungite în 2016), Acordul de Asociere UE–Republica Moldova (2014), precum și Foaia de Parcurs privind respectarea angajamentelor față de Consiliul Europei în domeniul democrației locale (semnată de Guvernul Republicii Moldova în iunie 2016);

Tinând cont de aspirațiile Guvernului Republicii Moldova de a trece la alt nivel de relații cu Consiliul Europei, în lunile ianuarie-februarie 2017 fiind planificată o reuniune comună care va evalua progresele Republicii Moldova în implementarea angajamentelor față de Consiliul Europei, inclusiv pe domeniul descentralizării și consolidării democrației locale ;

Noi, aleșii locali, reprezentanți ai comunităților locale din Republica Moldova, întruniți sub egida Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) și reprezentând toate formațiunile politice parlamentare și extra parlamentare, în cadrul Ședinței Extraordinare și Lărgite a Consiliului de Administrare a CALM, declarăm următoarele:

1. Drumurile proaste din satele și orașele noastre sunt un adevărat cancer, care roade la propriu șansele de dezvoltare a comunităților locale și chiar viitorul acestora. Această situație deplorabilă afectează enorm, direct și indirect, toată societatea: în lipsa unei infrastructuri rutiere conforme populația nu are acces la servicii publice de calitate, nu există condiții adecvate pentru mediul de afaceri, iar atragerea investițiilor în mediul rural și urban rămâne un vis ireal.
2. Cauza principală a acestei situații este mecanismul actual netransparent, extrem de centralizat, politizat și nedrept de distribuire a resurselor financiare destinate drumurilor și care durează deja de zeci de ani. În cadrul acestui sistem, satele și orașele din Republica Moldova NU primesc direct niciun ban pentru drumuri din intravilan. Iar toți banii acumulați în fondul rutier, sunt distribuite în totalmente abuziv, netransparent și în exclusivitate pe criterii politice. Asta, în situația în care majoritatea mijloacelor de transport sunt concentrate în satele/orașele noastre, folosesc în primul rând drumurile din localitățile noastre, iar lungimea totală a acestor artere este de circa 10 ori mai mare decât lungimea altor drumuri (naționale și regionale).
3. În prezent, există o șansă deosebită și istorică de a schimba această situație deplorabilă și de a rupe cercul vicios din domeniul dezvoltării infrastructurii rutiere locale. Deoarece Ministerul transporturilor și infrastructurii drumurilor a venit cu o nouă abordare și un nou mecanism de repartizare a fondului rutier, care este mult mai echitabil și un progres enorm. Conform noului concept, toate nivelele de

administrație publică primesc finanțare directă și conform unor criterii clare și transparente: numărul de populație și lungimea drumurilor gestionate. Acest concept și mecanism de distribuire a resurselor fondului rutier, la etapa dată poate fi considerat unul destul de echilibrat, obiectiv, apropiat de realități și avantajos pentru toate nivelele de administrație publică. De asemenea, tot pachetul de proiecte de acte normative necesare este pregătit și avizat la nivel de guvern.

4. Însă, în pofida avantajelor enorme și evidente a noului mecanism, se constată o târăgănare inexplicabilă în promovarea lui, iar conform unor informații conducerea Guvernului la moment se confruntă cu o presiune politică enormă din partea unor forțe care urmăresc păstrarea sistemului actual centralizat, extrem de politizat și total inefectiv de distribuire a fondului rutier, pentru a avea în continuare o pârgie de presiune asupra autorităților publice locale și pentru a-i diviza în continuare pe criterii politice. Iar, drept argument oficial, prin care se încearcă de a duce în eroare partenerii de dezvoltare și de a bloca implementarea mecanismului menționat mai sus, se aduc argumente cu totul inadecvate și depășite: precum că bani sunt puțini și că autoritățile locale, NU ar avea capacitatea să gestioneze efectiv resursele date și să implementeze proiecte din domeniul drumurilor. Ceea ce este cel puțin ridicol, rupt cu totul de realitățile existente și chiar o manifestare de ofensă gravă adusă tuturor APL, care de zeci de ani implementează proiecte majore de infrastructură în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, deșeuri, drumuri etc. În acest context, declarăm că NU există nici un motiv rațional și real de a NU implementa noul sistem de distribuire a fondului rutier. Iar unicul motiv de a nu-l implementa este interesul unor forțe de a păstra sistemul actual păgubos și generator de corupție politică.
5. Autoritățile publice locale din Republica Moldova sunt extrem de îngrijorate de lipsa progresului în domeniul asigurării condițiilor de muncă și chiar reducerea gradului de protecție socială a aleșilor și funcționarilor locali în legătură cu noul sistem de pensionare. Situația actuală în domeniul asigurării cu cadre calificate din APL este dezastruoasă. La moment, în APL existând un deficit enorm de specialiști de baza: secretari, contabili, ingineri etc. Iar ultimii specialiști buni și cu experiență rămași, pleacă sau sunt pe cale a părăsi serviciul public din cadrul APL, din cauza unui nivel de salarizare extrem de jos și lipsei oricărei perspective, precum și din cauza lipsei de corelări între noul sistem de pensionare și specificul activității APL, inclusiv gradul de remunerare la nivel local, complexitatea și responsabilitatea funcționarilor și demnitarilor locali etc.
6. Nu în ultimul rând, menționăm problema controalelor, precum și folosirea organelor de control, anchetă/justiție în calitate de mijloc de presiune asupra anumitor reprezentanți ai APL. În acest sens, pe de o parte menționăm activitatea unor reprezentanți ai Guvernului din teritoriu, care prin acțiunile sale deseori blochează activitatea APL fiind chiar în contradicție cu interesul public. Drept rezultat, multe APL sunt impuse să umble și irosească timp prin instanțe de judecată, în detrimentul funcțiilor sale de serviciu. De asemenea, menționăm, lipsa unor reguli clare și juste în realizarea controalelor financiare a activității APL: unele APL fiind în permanentă vizitate de către organele de control, cu diverse motive. În fine, APL sunt deranjate enorm de procesul de intentare a dosarelor penale, care în mare majoritatea a cazurilor nu au finalitate, dar sunt folosite ca mijloc de presiune enormă psihologică, financiară și de altă natură asupra aleșilor și funcționarilor locali. Aceste acțiuni fiind de regulă, de parte de lupta declarată cu corupție, dar mai degrabă un mijloc de presiune la comandă.
7. Deși există progrese în domeniul dialogului instituțional între Guvernarea Centrală și cea Locală, se constată că există încă lacune importante și că acest dialog nu a devenit sistemic. În acest sens, lipsind mecanisme de consultare eficientă la nivelul fiecărei instituții guvernamentale. Drept rezultat, procesul de consultare este unul haotic și ad-hoc.

Prin urmare, în baza celor menționate mai sus, CEREM:

1. Aprobarea de către Guvern și Parlament a noului mecanism de distribuire a fondului rutier agreat între Ministerul Transporturilor, Ministerul Finanțelor și CALM. Deoarece este în interesul tuturor comunităților locale, a cetățenilor și a Republicii Moldova în întregime.
2. Inițierea unor discuții și elaborarea unui sistem nou de salarizare și garanții sociale pentru aleșii și funcționarii locali, luând în considerație specificul activității și principiile autonomiei locale;
3. Stoparea controalelor abuzive, a presiunii din partea organelor de control și anchetă, precum și stabilirea unor reguli clare de efectuare a controlaelor, în așa fel ca să nu fie afectate activitatea APL și interesele cetățenilor;
4. Elaborarea și implementarea unui mecanism instituționalizat, permanent și efectiv de dialog între guvernanța locală și cea centrală. Astfel ca orice act elaborat de Guvern/Parlament care vizează drepturile și interesele APL să fie consultat cu CALM.

Mun. Chisinău, 16.12.2016